

Lehen topaketa Ongizate emozionala eta gazteria: Etorkizunak eraikiz

Topaketaren emaitzen txostena

Zainketa eta Gizarte Politiketako Departamentua
Estrategiako Zuzendaritza
Gipuzkoako Foru Aldundia

2025eko azaroa

Aurkibidea

LABURPEN EXEKUTIBOA

1. Sarrera.....	6
2. Esparru instituzionala.....	7
2.1. Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2024-2027 Plan Estrategikoa.....	7
2.2. Gipuzkoako gazteen ongizate emozionala sustatzea.....	7
3.2. Tailerraren metodologia.....	9
4. Ongizate emozionalari buruzko lehen topaketaren emaitzak.....	9
4.1. Tailerrean identifikatutako erronkak.....	9
4.1.1. Ongizate emozionala eta osasun mentala.....	9
4.1.2. Familia eta bizikidetza.....	10
4.1.3. Desberdintasun sozialak.....	10
4.1.4. Komunitatea eta parte-hartzea.....	10
4.1.5. Teknologia, sare sozialak eta alfabetatze digitala.....	11
4.2. Proposatutako konponbideak.....	11
4.2.1. Programen plangintza eta ebaluazioa.....	11
4.2.2. Hezkuntza emozionala eta gaitasunak.....	12
4.2.3. Gazteen benetako parte-hartzea.....	12
4.2.4. Familia eta gurasotasuna.....	12
4.2.5. Aisia eta kirola.....	13
4.2.6. Hurbileko esku-hartzeak.....	13
4.2.7. Alfabetatze digitala.....	13
5. Etorkizuneko garapenerako politikak.....	13
5.1. Hezkuntza-sistema indartzea eta ikasleei laguntzea.....	13
5.2. Sektoreen arteko koordinazioa eta estrategia integralak.....	14
5.3. Teknologia eta pantailen erabilera.....	14
5.4. Baliabide komunitarioen konexioa.....	14
5.5. Gazteen partaidetza.....	15
5.6. Arau-esparrua eta finantzaketa.....	15
6. Ongizate Emozionaleko Ikaskuntza eta Transferentzia Sarea.....	15
6.1. Gobernantza argia eta parte-hartzailea.....	15
6.2. Jardunbide egokiak mapatzea eta sistematizatzea.....	15
6.3. Ikaskuntza-prozesuak.....	16
6.4. Transferentzia eta laguntza.....	16

6.5. Ebaluazioa eta inpaktua.....	16
6.5. Espero diren emaitzak eta lurralde-irismena	16
7. Ondorioak	17

Laburpen- exekutiboa

Gazteentzako ongizate emozionalari buruzko lehen topaketaren helburu orokorra:

Ongizate emozionalari eta gazteriari buruzko lehen topaketa: Etorkizunak Eraikizek unibertsitate, udal, hirugarren sektoreko erakunde eta Gipuzkoako Foru Aldundiko lantalde teknikoetako 50 pertsona inguru bildu zituen, 2025eko azaroaren 12an, Donostian.

Topaketaren helburua *Proiektu Traktorea: Gipuzkoako gazteentzako Ongizate Emozionala Sustatzea* aurkeztea izan zen, eta Gipuzkoan gazteentzako ongizate emozionaleko lurralde-politika bat bultzatzeko erronkak eta gomendioak aztertzea.

Tailerraren helburuak:

- Gazteen ongizate emozionalari eragiten dioten erronkak identifikatzea.
- Konponbideak eta berrikuntzak aztertzea.
- Udal- eta foru-mailan aplikatu daitezkeen politikei buruzko gomendioak egitea.

Metodologia:

- 4 lan-mahai (9-10 pertsona bakoitzean) anfitrioiekin.
- Erronkei, aukerei/konponbideei eta politiken gomendioei buruzko deliberazio sekuentziala.
- Adinaren arabera bereizitako azterketa: 12-17 eta 18-25 urte.
- Ikus-materialak, kartoi meheak, txantiloak eta ikus-entzunezko aurkezpenak erabiltzea.

TAILERRAREN EMAITZAK				
Kategoria	Funtsezko alderdiak	Erronkak	Irtenbideak / Ekintzak	Gomendatutako politikak
Ongizate emozionala eta osasun mentala	Nerabearoa eta gaztaroa (12-25 urte)	Kontzientzia emozional txikia, antsietatea, presio akademikoa eta lanekoa, erreferenterik eza, desberdintasun kulturalak eta sozialak	Hezkuntza emozionala, etengabeko laguntza, atsedenguneak, trebetasun sozio-emozionalei buruzko prestakuntza	Curriculumetan hezkuntza emozionala sartzea, psikologia eta hezkuntza-orientazioa indartzea, ingurune komunitarioetan arreta jartzea
Familia eta bizikidetzak	Gurasotasun-ereduak eta belaunaldien arteko harremanak	Muga argirik eza, komunikazio ahula, berdinaren arteko harremanen ezegonkortasuna, espazio segururik eza	Gurasotasun positiboko, prestakuntzako eta familia-laguntzako programak	Familiak ongizate-politiketan funtsezko eragile gisa integratzea, ingurune seguru eta koherenteak indartzea

Desberdintasun sozialak	Baliabide ekonomikoak, migrazioa, generoa, aniztasuna	Gazte migratzaileen, emakumeen eta baliabide gutxien dituztenen zaugarritasuna; emantzipatzeko zailtasunak, aisialdi baztertua, kultura- eta hizkuntza-oztopoak	Zerbitzuetarako sarbide inklusiboa, diskriminazio positiboko programak, laguntza espezifikoak	Sektore arteko estrategiak, berdintasun-politikak, etxebizitza eskuratzeko aukerak hobetzea, enplegua eta aisialdia
Komunitatea eta parte-hartzea	Gazteen parte-hartzea eta gizarte-kohesioa	Komunitate-deskonexioa, kirola uztea, laguntza-sarerik eza, parte-hartze eskasa	Ko-sorkuntzako espazioak, boluntariotza, peer-to-peer programak, berdinen arteko loturak indartzea	Gazteen gobernantza parte-hartzailea, programa inklusiboak, gazteak tokiko erabakietan integratzea
Aisia eta kirola	Espazio inklusiboak eta seguruak	Nesken, LGTBI+ gazteen eta migratzaileen inklusio falta, baliabide nahikorik ez	Profesionalen prestakuntza, kaleko programak, inpaktuaren ebaluazioa	Ebidentziak dituzten ekimenak finantzatzea, ingurune babesleak eta indarkeriarik gabekoak sortzea
Teknologia eta sare sozialak	Pantailen erabilera eta alfabetatze digitala	Konparazio soziala, antsietatea, oso osasungarriak ez diren ohitura digitalak, erreferente positiboen falta	Alfabetatze digitala, gazteak eta familiak sentibilizatzea, AAren arriskuen prebentzioa	Pantailak erabiltzeari, prebentziozko prestakuntza digitalari eta familiak aldaketa-ardatz gisa sartzeari buruzko itun soziala
Hurbileko esku-hartzeak	Laguntza psikologikoa eta hezkuntzakoa	Baliabideetarako sarbide mugatua, aldi baterako proiektuekiko mendekotasuna	Psikologoak eta hezitzaileak lehen mailako arretan, etengabeko laguntza, begirada komunitarioa	Hezkuntzan, osasunean eta gizarte-zerbitzuetan integratutako estrategiak; programen jarraitutasuna eta iraunkortasuna
Ikaskuntza eta Transferentzia Sarea	Koordinazioa, sistematizazioa eta ikaskuntza	Praktika isolatuak, transferitzeko zailtasuna, ebaluaziorik eza	Jardunbide egokien mapaketa, sektore arteko mintegiak, udalerrien arteko laguntza	Erakundeen arteko gobernantza, inpaktu-adierazleak, ekimenen eskalagarritasuna, gazteen parte-hartze aktiboa

Lehen topaketa

Ongizate emozionala eta gazteria: Etorkizunak eraikiz

1. Sarrera

Ongizate Emozionala eta Gaztedia: Etorkizunak Eraikiz lehen topaketak unibertsitate, udal, hirugarren sektoreko erakunde eta Gipuzkoako Foru Aldundiko lantalde teknikoetako 50 pertsona inguru bildu zituen, 2025eko azaroaren 12an, Donostian. Topaketaren helburua azterketarako, eztabaidarako eta baterako sorkuntzarako gune bat irekitzea zen, Gipuzkoako gazteen ongizate emozionalaren erronkak ulertzen aurrera egiteko, berrikuntza-aukerak identifikatzeko, ongizate-politikak bultzatzeko gomendioak egiteko eta etorkizuneko Ikaskuntza eta Transferentzia Sare baten funtsezko elementuak definitzeko.

Tailerra *Proiektu Traktorea: Gipuzkoako Gazteen Ongizate Emozionala Sustatzea* proiektuaren jardueren barruan dago Zainketa eta Gizarte Politiketako Departamentua da proiektu horren buru), bai eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2024 – 2027 Plan Estrategikoaren proiektu estrategikoetako batean ere. Proiektu horren arabera, gazteak lehentasun politiko eta instituzionaltzat hartzen dira, eta gazteen ongizate emozionala lurraldearen garapen integral eta jasangarriaren funtsezko osagaitzat hartzen da.

Jardunaldiaren barruan, erakunde-esparruaren hasierako aurkezpen bat, SIISek jardunbide egokiei buruz egindako azterketa sektorial baten azterketa eta tailer dinamiko bat egin ziren, parte-hartzaileek hiru lan-mahaitan eztabaidatu eta proposamenak egin zituzten. Mahai horietan, hiru gai nagusi jorratu ziren: gazteen ongizate emozionalaren erronkak, berrikuntzak/konponbideak bultzatzeko aukerak, eta Gipuzkoako gazteen (13-17 eta 18-25 urte bitartekoak) ongizate emozionala sustatzeko politiken gomendioak. Horrez gain, gazteentzako ongizate emozionalaren esparruan Ikaskuntza eta Transferentzia Sarea bultzatzearekin lotutako jarduerak eztabaidatu eta iradoki ziren.

Dokumentua zazpi ataletan dago antolatuta, sarrera honetaz gain. Lehenengoan, Lehen Topaketa eragin duen erakunde-esparrua deskribatzen da, Proiektu Traktorearen exekuzioaren testuinguruan egiten dena: Gipuzkoako gazteen ongizate emozionala sustatzea. Bigarren atalean, lan-mahaietako parte-hartzaileek identifikatutako erronkak nabarmentzen dira. Hirugarren atalean, identifikatutako erronkei aurre egiteko irtenbideak edo proposamenak eskaintzen dira. Laugarren atalean, ongizate emozionala sustatzeko eta hobetzeko politika-gomendio batzuk zehazten dira. Bosgarren atalean, Ikaskuntza eta Transferentzia Sare baten ardatz nagusiak nabarmentzen dira. Sare horrek aukera emango du ekimenak mapatzeko, berrikuntzak sistematizatzeko eta ikaskuntza gurutzatuko eta jardunbide egokien transferentziako prozesuak artikulatzeko. Azkenik, dokumentua laburbiltzen da ondorio batzuekin.

2. Esparru instituzionala

2.1. Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2024-2027 Plan Estrategikoa

2024-2027 Plan Estrategikoa Gipuzkoako Foru Aldundiak politika publikoak berritzeko bultzatzen duen tresna nagusia da, eta Gipuzkoa komunitate arduratsu, berdintasunezko eta jasangarri gisa ikusten du, pertsona guztien ongizate integralera bideratuta.

Zutabe estrategikoen barruan, I. zutabeak –Ongizatea, osasuna, babesa eta pertsonen berdintasuna– gazteen ongizate emozionala sustatzeko proiektu traktoreak bultzatzeko lehentasuna jasotzen du, departamentuen, tokiko eragileen eta gazteen arteko politika koordinatuak antolatuz.

Plan Estrategikoa proiektu traktoreen bidez hedatzen da, hau da, erakundeen arteko baliabideak, gaitasun profesionalak eta eragile-sareak integratzeko diseinatutako proiektuen bidez, eragin esanguratsuak eta neurgarriak sortzeko, bai politiken egokitasunean, bai zerbitzu publikoen eraginkortasunean, bai Gipuzkoako lurraldean bizi diren pertsonen bizi-kalitatean.

2.2. Gipuzkoako gazteen ongizate emozionala sustatzea

Gipuzkoako Gazteen Ongizate Emozionala Sustatzeko Proiektu Traktorea Zaintza eta Gizarte Politiketako Departamentuak eta Zuzendaritza Estrategikoak sustatzen dute, Gipuzkoako Foru Aldundiko Gazteria Departamentuarekin lankidetzan, eta gazteen ongizate emozionala eta aktibazio kolektiboa sustatzea du helburu. Proiektu traktoreak Gipuzkoako gazteek bizi dituzten profilen, adinen eta egoeren aniztasuna jorratzen du, hezkuntzaren eta komunitatearen eremutik datozen esperientziak integratuz eta artikulatuz.

Proiektu traktoreak lan-paketeen bidez antolatzen du bere kudeaketa eta hedapena. Pakete horietako batzuk sekuentzialak dira, eta beste batzuk zeharkakoak. Lan-paketeek honako hauek errazten dituzte: helburuak artikulatzea, ekintzak, mikro-proiektu esperimentalak ezartzea, eragileen eta gazteen gobernantza, monitorizazioa, inpaktuaren ebaluazioa eta proiektuaren eskalatzea.

- *Erakundearteko gobernantza (talde eragilea)*

Proiektu Traktorea Talde Eragile batek antolatzen du. Talde hori arduratuko da gobernantza bultzatzeaz, zerbitzuak eta eragileak koordinatzeaz, aurrerapena monitorizatzeaz eta proiektuaren koherentzia metodologikoa bermatzeaz. Talde eragilea Gipuzkoako Foru Aldundiko hiru departamentuk osatzen dute, udal-entitateek, hirugarren sektoreko erakundeek eta unibertsitateek, bai eta ekimenak garatzen, politikak diseinatzen eta proiektuaren ziklo osoa ebaluatzen laguntzen duten gazteen panel batek ere.

- *Kontzeptu- eta metodologia-esparrua*

Proiektu traktoreak esparru kontzeptual eta metodologiko bat jasotzen du gazteen ongizate emozionalari heltzeko, garapen emozionalaren, kohesio komunitarioaren, pertsonen arteko harremanen, gaitasun sozio-emozionalen, gazteen parte-hartzearen eta bizi-ohitura osasungarrien dimentsioak artikulatuz. Horretarako, Proiektu Traktoreak unibertsitateko ikerketa-taldeen eta gaien espezializatutako batzorde zientifiko baten partaidetza du.

- *Proiektu esperimentalak eta lurraldekatzea*

Proiektu traktoreak Gipuzkoako Foru Aldundiak arlo horretan egiten dituen deialdi publikoetan eta urteko deialdietan onartutako hainbat proiektu mota koordinatzen ditu, eta bere jardueren ebaluazioa eta koordinazioa errazten du. Era berean, proiektu traktoreak TREBA Gaztea Programari lotutako jarduerak hedatzen laguntzen du. Programa hori Gazteria Departamentuak (Gipuzkoako Foru Aldundia) sustatzen du, eta adin desberdinetako gazteei zuzendutako hezkuntza-, komunitate-, sentsibilizazio- eta prestakuntza-jarduerak egituratzen ditu, Gipuzkoa osoko udalekin lankidetzan ekimenak hedatzeko.

- *Ebaluazioa eta mailakatzea*

Proiektu traktoreak ebaluazio-ereduak eta -metodologiak diseinatu eta abian jartzen ditu, bere baitan garatzen diren jarduera guztien inpaktuaren jarraipena eta neurketa egiteko. Era berean, Ikaskuntza eta Transferentzia Sarea bultzatzen du, ikaskuntza-eremu intersektorial bat indartzeko, askotariko zerbitzu, erakunde eta eragileak hausnarketa partekatu baten inguruan biltzeko gai izango dena, jardunbide egokien mapaketari, berrikuntzen sistematizazioari eta funtzionatzen duten berrikuntzen sektore arteko transferentziarako metodologiaren garapenari esker. Ikaskuntza gurutzatuko prozesuak (erakundeen, udalen, ikerketa-taldeen eta gazteen artean) mintegien, tailerren eta aldizkako topaketen bidez egiten dira, eztabaidarako, metodologia kontrastatzeko eta ideia berriak sortzeko gune gisa.

- *Ongizate emozionalako eta zerbitzuak hobetzeko politikak diseinatzea*

Proiektu traktoreak Gipuzkoako gazteei zuzendutako ongizate emozionalako politikak elkarrekin diseinatzeko, ezartzeko eta ebaluatzeko lankidetzak eta partaidetza-metodologiak diseinatu eta abian jartzen ditu. Era berean, gazteen ongizate emozionala hobetzea ahalbidetzen duten gazte-zerbitzuak, gizarte-zerbitzuak, hezkuntza-zerbitzuak eta beste zerbitzu publiko batzuk hobetzea sustatzen du.

3. Ongizate emozionalari buruzko lehen topaketaren helburuak eta metodologia

Ongizate Emozionala eta Gazteriaren lehen topaketa: Etorkizunak Eraikizen helburua Proiektu Traktorea aurkeztea eta erronkak eta gomendioak aztertzea izan zen, gazteentzako ongizatearen lurralde-politika bultzatzeko.

3.1 Tailerraren helburuak

Tailerraren helburua izan zen Gipuzkoako gazteen ongizate emozionalari eragiten dioten erronka nagusiak identifikatzea, ongizate hori hobetu dezaketen konponbideak eta berrikuntzak aztertzea eta udal- eta foru-mailan aplikatu daitezkeen ongizate emozionalako politiken gomendioak formulatzea.

3.2. Tailerraren metodologia

Tailerra lau lan-mahaitan antolatu da, 9-10 lagunek osatuta. Mahai bakoitzak anfitrioi bat izan du, eztabaida dinamizatzeaz eta mahaiaren ekarpenak laburtzeaz arduratzen dena. Mahaiek hiru gai eztabaidatu dituzte modu sekuentzian: Gazteen ongizatea sustatzeko politiken erronkak, aukerak/konponbideak eta gomendioak. Hiru faktore horiek aztertzeke, adin-taldeen arabera bereizi dira: 12-17 urtetik 18-25 urtera. Dinamika ikusizko materialetan, kartoï meheetan, sintesi-txantiloietan eta ikus-entzunezko aurkezpenetan oinarritu da, jarraibideen argitasuna indartzeko.

4. Ongizate emozionalari buruzko lehen topaketaren emaitzak

4.1. Tailerrean identifikatutako erronkak

Tailerrean jasotako erronkei esker, gazteen ongizate emozionalaren kausa anitzeko konplexutasuna uler daiteke, adin-tarteen arabera (12-17 eta 18-25 urte). Lan-mahaietako deliberazioak funtsezko bost eremu izan zituen ardatz: osasun mentala eta kudeaketa emozionala; familia eta bizikidetzak; egiturazko desberdintasunak; komunitatea eta parte-hartzea; ingurune digitalaren inpaktua.

4.1.1. Ongizate emozionala eta osasun mentala

Ongizate emozionalaren eta osasun mentalaren eremuan, parte-hartzaileek adierazi zuten oraindik ere gizarte-kontzientzia txikia dagoela zaintza emozionalari buruz, eta horrek mugatu egiten duela nerabeek eta gazteek beren ondoeza behar bezala identifikatzeko, adierazteko eta kudeatzeko duten gaitasuna. Osasun mentaleko arazoan eta "etsipen-sentimenduen" intzidentzia gero eta handiagoa da, eta horrek zailtasunak eragiten ditu emozio biziak kudeatzeko, frustrazioa onartzeko eta estres-egoerak kudeatzeko, eta areagotu egiten da antsietate-, blokeo- edo inpultsibotasun-gertakarien aurreko kalteberatasuna.

Zailtasun horiek bereziki ikusten dira hezkuntza-etapak ixten diren uneetan, zalantzak sortzen direnean bizi-xedeari, identitate-krisiari eta presio akademikoari eta etorkizunari buruzko erabakiei aurre egiteko tresnarik ezari buruz. Ikasketen, lanaren eta emantzipazioaren inguruko gizarte-itxaropen handiek presio gehigarria sortzen dute, bizi-erritmoak bizkortzen dituen eta bizimodu lasaiago eta jasangarriagoak eraikitzea zailtzen duena.

Mahaiek azpimarratu zuten, halaber, zaugarritasun horiek ez dietela berdin eragiten gazte guztiei: egoera bereziki delikatuak identifikatu ziren gazte migratuen artean, babes-sistemetatik helduentzako baliabideetara igarotzen direnen artean, eta adikzioak dituzten gazteen artean, bereziki aipatu zutelarik hezkuntzaren eremuan kalamuaren kontsumoa. Gazteek pairatzen dituzten beste desberdintasun batzuk ere nabarmendu ziren, hala nola LGTBQ+ pertsonen eragiten dietenak, dibertsitate funtzionala duten gazteei eragiten dietenak eta landa- eta hiri-inguruneen arteko kultura-desberdintasunak (bereziki prestakuntza-ibilbideak eta gizarteratzeko eta laneratzeko ibilbideak). Nerabeen kasuan, familien ongizate emozionala sustatu beharra nabarmendu zen, familia-inguruneari ere lagunduko dioten sektorearteko esku-hartzeen bidez. Halaber, "atsedenerako" espazioak izatearen garrantzia nabarmendu zen. Gune horiek denbora eta leku segurutzat hartzen dira, ikasleek eskakizun akademikoetatik deskonektatzeko, emozioak erregulatzeko, askatasunez adierazteko eta behar dutenean helduen laguntza jasotzeko aukera izan dezaten, batez ere askotariko presioak biltzen diren testuinguruetan. Era berean, ikastetxeen arteko

elkarrizketak eta trukeak sustatzea, batez ere eskakizun ugari biltzen diren testuinguruetan. Gainera, adierazi zen nerabe eta gazte askok ez dutela erreferenterik eta prestakuntzarik harreman osasungarriak ezartzeko moduari buruz, eta oraindik ere ez dagoela gazteei buruzko mezu positiborik, eta nagusi direla autonomia-gabezia oinarritutako narratibak, autopertzepzioa baldintzatzen baitute azkenean. Egoera horren aurrean, mahaiek egindako ekarpenen arabera, autoezagutza indartu behar da, norberaren identitateari eta oinarritzko trebetasun sozioemotionaleri buruzko gogoeta egin behar da, eta laguntza jarraitua eman behar zaie ahultasun pertsonal, familiar edo sozialeko egoeren ondorioz independentzia emozional handiagoa lortzeko laguntza handiagoa behar duten gazteei. Bestalde, nerabe horien egoera aipatu da zeinek ia denborarik ez baitute erreferentziako pertsonekin, laneko edo bestelako zirkunstantziengatik seme-alabekin ia egon ezin diren gurasoekin.

4.1.2. Familia eta bizikidetzak

Familiaren eta bizikidetzaren eremuan, mahaiei ekarpenek islatzen dute familia askok gaur egun gutxi definitutako gurasotasun-ereduak dituztela, hau da, heldu bakoitzak zaintzan dituen mugak, arauak, rolak eta erantzukizunak argi ez dituzten hezkuntza-estiloak. Horren ondorioz, belaunaldien artean komunikatzeko zailtasunak daude, eta gurasoek eta familia-inguruneak gaitasun txikiagoa dute nerabeei eta gazteei laguntza emozionala emateko. Lagun egite horrek berekin ekar dezake prestakuntza-espazioak eta -programak, jarraibideak eta orientazioa eskaintzea, zalantzak argitzeko, eta hezkuntza-egoerei zein egoera pertsonalei aurre egiteko jarraibideak ematea, hezkuntza-lanean duten eraginagatik. Familia-hauskortasun horri berdinen arteko harremanen ezegonkortasuna gehitzen zaio, non dinamika matxistak, lidergo negatiboak eta konfiantzan eta errespetuan oinarritutako loturak eraikitzeke espazio seguruen gabezia agertzen baitira. Parte-hartzaileek azpimarratu zuten, halaber, gazte askok ez dutela kide izatearen sentimendurik, bereziki "koadrilarik", laguntza-sarerik edo orientazio koherente eta hurbila eskaintzeko gai diren erreferente heldu egonkorrik ez dutenek. Kultura anitzeko eta genero-aniztasuneko testuinguruetan eta bestelakoetan, zailtasun horiek areagotu egiten dira: harreman-oztopoak, estereotipoak eta aurreiritzi arrazistak daude oraindik, eta horrek bizikidetzak positiboak zailtzen du eta jatorri desberdinetako gazteen arteko interakzio- eta kohesio-aukerak mugatzen ditu.

4.1.3. Desberdintasun sozialak

Desberdintasun sozialei dagokienez, mahaiei nabarmendu zuten gazte-talde batzuek –bereziki, gazte migratzaileek, emakumeek eta baliabide ekonomiko gutxien dituztenek– kalteberatasun nabarmen handiagoa dutela, eta horrek baldintzatu egiten dituela haien ongizate emozionala eta garapen-aukerak. Emantzipatzeko eta etxebizitza egonkor bat eskuratzeko zailtasunek ziurgabetasuna eta bizi-prekariatatearen sententzia sortzen dute, eta gazteen autonomia mugatzen dute. Horrez gain, aisialdia baztertua izaten da baliabiderik ez dutenentzat, eta enplegua eta gizarte-babeseko sistemak eskuratzeko etengabeko desberdintasunak ere badaude, lehendik dauden arrakalak sakontzen dituztenak. Kultura- eta hizkuntza-arrakalak ere garrantzi handia dute, batez ere atzeritar jatorriko gazteen kasuan. Horiek bizitza komunitarioan bete-betean parte hartzea zailtzen dute, integrazteko aukerak murrizten dituzte eta gizarte-isolamenduko egoerak indartzen dituzte.

4.1.4. Komunitatea eta parte-hartzea

Komunitatearen eta parte-hartzearen eremuan, tailerraren ekarpenek erakusten dute komunitate-deskonektatua gero eta handiagoa dela, batez ere 18 eta 24 urte bitarteko gazteen artean; izan ere, talde horretarako, parte hartzeko ekimen tradizionalak ez dira hain erakargarriak edo ez dira haien interes eta bizi-erritmoetara behar bezala egokitzen. Egoera horrek azpimarratzen du entzute aktiborako, elkarrizketarako eta baterako sorkuntzarako gune egonkorrak sortu behar direla, gazteek beren burua adierazteko, aitortuak sentitzeko eta eragiten dieten gaietan modu

esanguratsuan parte hartzeko aukera izan dezaten, unean uneko baliabideetatik edo soilik kontsulta-gailuetatik harago.

Parte-hartzaileek adierazi zuten, halaber, kirola egiteari uzten diotela pixkanaka, eta hori areagotu egiten da nerabezaroan eta, bereziki, nesken artean, haien beharretara egokitutako programak urriak diren adin-tarte batean. Era berean, joera horrek LGTBI+ gazteei ere eragiten diela nabarmendu zen; izan ere, sarritan, eredu inklusiboen eta ingurune seguruaren gabeziarekin lotutako oztopo gehigarriak aurkitzen dituzte kirol-espazioetan. Hainbat mahaitan, aisialdiko, denbora libreko eta kiroleko begiraleen figura ere nabarmendu zen, nerabeekin eta gazteekin partekatzen duten denbora eta haiekin izan ohi duten hurbiltasuna kontuan hartuta. Eguneroko harreman horrek erraztu egiten du testuinguru horietan bestelako oharkabearen igaroko liratekeen zailtasunak edo premiak azalera, eta funtsezko eragile bihurtzen ditu goiz detektatzeko. Udalerri batzuetan, dinamika horiez gain, ehun komunitario hauskorak edo eskasak daude, eta horrek zaildu egiten du loturak eraikitzea, tokiko jardueretan parte hartzea eta gazteentzako ingurune seguru eta abegitsuak sortzea. Era berean, berdinen arteko lotura indartzearen garrantzia azpimarratu zen, elkarri laguntzeko sareak eta berdinen arteko laguntza-prozesuak erraztuko dituzten ekimenen bidez, hezkuntza-, gizarte- eta komunitate-eremuetan. Udalerri batzuetan, dinamika horiek zaildu egiten dituzte ehun komunitario gutxiegi edo hauskorrek, topatzeko eta parte hartzeko aukerak mugatzen baitituzte. Errealitate horren aurrean, adierazi zen garrantzitsua dela parekoen arteko lotura indartzea, elkarri laguntzeko sareak eta berdinen arteko laguntza-prozesuak erraztuko dituzten ekimenen bidez, hezkuntza-, gizarte- eta komunitate-eremuetan. Orobat adierazi zen jarduerak eskaintzeaz gain, komunitatea eraikitzen, kidesun-sentimendua indartzen eta nerabeak eta gazteak lurraldeko bizitza kolektiboko protagonista gisa aitortzen lagunduko duten proposamenak bultzatzearen garrantzia.

4.1.5. Teknologia, sare sozialak eta alfabetatze digitala

Teknologiari, sare sozialei eta alfabetatze digitalari dagokienez, mahaiek identifikatu zuten ingurune digitalak gero eta eragin handiagoa duela nerabeen eta gazteen autoirudian, antsietatean eta harreman-ohituretan. Gizarte-konparazioen, eduki estetiko irrealen edo berehala baliozkotzeko dinamikaren eraginpean etengabe egoteak zuzenean eragiten dio ongizate emozionalari, eta areagotu egiten du presio- edo segurtasun-gabeziako egoeren aurreko kalteberatasuna. Parte-hartzaileek adierazi zuten prebentziozko esku-hartzeak bultzatu behar direla adin goiztiarretatik, gaitasun kritikoak garatzeko, osasungarriak ez diren ohitura digitalak finkatu aurretik. Esperientzia digitalak emozionalki kudeatzeko tresna eta laguntza-sistematik ez zegoela ere adierazi zen, bai eta erreferente digital hurbil eta osasungarriak ez zegoela ere, eta horrek zaildu egiten du harremanetarako, identitaterako eta teknologiaren erabilera orekaturako eredu positiboak eraikitzea.

4.2. Proposatutako konponbideak

Jarraian jasotako konponbideak 3. atalean deskribatutako erronkekin zuzenean lotuta formulatu ziren, eta gai-eremuen arabera taldekatuta aurkezten dira.

4.2.1. Programen plangintza eta ebaluazioa

Mahaiak bat etorri ziren programen plangintza emaitzetan oinarritutako ikuspegi baterantz birbideratzearen garrantzian, lortu nahi dena eta inpaktua nola neurtuko den definitzea ahalbidetuko duen aldaketaren teoria argi batetik abiatuta. Ebidentzian oinarritutako esku-hartzeak inplementatu beharra azpimarratu zen, ekintza isolatuak edo oinarri eskasekoak saihestuz eta eredu zorrotzago

eta jasangarriagoetarantz aurrera eginez (kostu-eraginkortasun ebaluazioak aurre-test, post-test eta jarraipenekin egitea).

Illo beretik, efikaziari eta kostu-eraginkortasunari buruzko ebaluazioak sistematikoki sartzea planteatu zen, esku-hartzearen aurreko neurketak (aurre-testa), esku-hartzearen amaierako neurketak (post-testa) eta ondorengo jarraipen-uneak barne hartuta, aldaketen egonkortasuna behatu ahal izateko eta zer funtzionatzen duen, norentzat eta zer baldintzatan ikasi ahal izateko. Era berean, eskualdeko gobernantza indartu beharra adierazi zen, baita epe ertaineko finantzaketa ziurtatu beharra ere, finkatutako inpaktuak ebaluatu ahal izateko, eta ez berehalako emaitzak soilik. Era berean, parte-hartzaileek nabarmendu zuten inpaktu-ebaluazio sistematikoak egin behar zirela, eta adin-taldean arabera bereizitako diagnostikoak egin behar zirela, erantzunak hobeto egokitzeko gazteen garapenaren etapetara.

Halaber, parte-hartzaileek azpimarratu zuten garrantzitsua dela diagnostiko bereziak egitea adin-taldean eta funtsezko beste aldagai batzuen arabera (generoa, jatorria, testuinguru sozioekonomikoa, landatartasuna/hiritartasuna), erantzunak hobeto egokitzeko gazteen garapenaren etapetara eta Gipuzkoako gazteen askotariko errealitateetara. Ezaugarri horiek dituen plangintza- eta ebaluazio-sistema batek erraztu egingo luke informatuta hartutako erabakiak, esperientzien arteko konparazioa eta gazteen ongizate emozionalean eragin positiboa izan dutela frogatu duten praktiken transferentzia.

4.2.2. Hezkuntza emozionala eta gaitasunak

Hezkuntza emozionalari dagokionez (adibidez, autoezagutza, erregulazio emozionala, harreman-trebetasunak, erresilientzia), funtsezkotzat jo zen haren garapena lehen haurtzarotik txertatzea eta irakasleen hasierako prestakuntzan eta prestakuntza jarraituan duen presentzia indartzea ebidentzian oinarritutako programen bidez, eta aitortu zen profesional askok ez dutela tresna nahikorik gai horiei egunerokotasunean heltzeko. Mahaiek adierazi zuten trebetasun sozio-emozionalak eskola-bizitzaren eta aisialdi-espazioen erdigunean kokatzeko lehentasuna, esku-hartze irisgarri, jarraitu eta koherenteen bidez. Gainera, gazteei eta haien inguruneen zuzendutako sentsibilizazio-ekintzak areagotzeko beharra planteatu zen, eta telefono mugikorra 16 urterekin eskuratzeko adina atzeratzeko proposamena indarrez sortu zen, teknologiaren erabilera goiztiarrari lotutako arriskuak murrizteko prebentzio-neurri gisa.

4.2.3. Gazteen benetako parte-hartzea

Parte-hartzaileek azpimarratu zuten gazteen benetako parte-hartzerantz aurrera egiteko ezinbestekoa dela entzute aktiborako, elkarriketarako eta baterako sorkuntzarako gune egonkorak sortzea, non gazteek benetan eragin baitezakete ekimenen diseinuan. Horretarako, funtsezkoa da hizkuntza, formatuak eta komunikazio-kanalak gazteen berezko interakzio-moduetara egokitzea, haien irisgarritasuna eta interesa bermatuz. Halaber, gazteen lidergoa eta elkarrekiko laguntza sustatzen duten peer-to-peer programak eta boluntarioritza-esperientziak bultzatzea proposatu zen. Era berean, nabarmendu zen garrantzitsua dela diskriminazio positiboan oinarritutako proiektuak diseinatzea, kalteberatasun-maila handieneko taldeetara bideratuak, talde horiek eta haien premia espezifikoak identifikatzean oinarrituta, pertsona bat bera ere partaidetza-prozesuetatik kanpo geratuko ez dela bermatzeko.

4.2.4. Familia eta gurasotasuna

Mahaiek azpimarratu zuten lehentasuna dela gurasotasun positiboa indartzea, familiei hezkuntza- eta bizikidetza-trebetasunak garatzen lagunduko dieten programen bidez. Familiek eta erreferentziazko figura helduek duten zeregina berreskuratzearen eta indartzearen garrantzia

adierazi zen, ez bakarrik zaintza emozionalerako eragile gisa, baita nerabeen eta gazteen garapenerako ingurune seguru, egonkor eta koherenteak sortzeko funtsezko eragile gisa ere.

4.2.5. *Aisia eta kirola*

Kirolaren eta aisialdiaren eremuan, profesionalen prestakuntza indartu beharra identifikatu zen, espazio horiek ingurune babesle, berdinzale eta indarkeriarik gabeko gisa jardun dezaten. Mahaiek nabarmendu zuten oso garrantzitsua dela aisialdiko programak ebaluatzea eta haien finantzaketa berrikustea, baliabideak eragin frogatua duten ekimenetara bideratuz. Era berean, espazio inklusibo eta seguruak sustatzeko premia planteatu zen, batez ere neska nerabeentzat, LGTBI+ kolektiboko gazteentzat eta laguntza-sare gutxiago dituzten gazteentzat. Azkenik, migratutako nerabeei zuzendutako kaleko programak bultzatzea iradoki zen, haien inklusio komunitarioa eta lotura esanguratsuak indartzeko.

4.2.6. *Hurbileko esku-hartzeak*

Parte-hartzaileek nabarmendu zuten nerabeengana eta gazteengana aktiboki hurbilduko diren esku-hartzeak egin behar direla, haiek baliabide formaletara jo beharrean. Ikuspegi horrek esan nahi du arreta psikologiko irisgarria eta itxaronaldirik gabekoa eman behar dela, Lehen Mailako Arretan psikologoaren eta gizarte-hezitzaileen presentzia areagotu behar dela —ez bakarrik osasun-arloan, baita komunitatean ere—, eta aldi baterako proiektuen mende soilik ez dauden etengabeko laguntzak bermatu behar direla. Lantegiko mahaiek azpimarratu zuten garrantzitsua dela jarduketa guztiek —hezkuntzakoek, sozialek edo komunitarioek— ikuspegi komunitario bat modu koherentean integratzea, lurraldea eta eguneroko harremanak ongizate emozionalerako funtsezko elementuak direla ulertuta.

4.2.7. *Alfabetatze digitala*

Alfabetatze digitalaren arloan, lehentasunezkoztat jo zen sare sozialak modu kritiko, seguru eta orekatuan erabiltzeko gaitasunak garatzea, batez ere adin goiztiarretan. Parte-hartzaileek nabarmendu zuten garrantzitsua dela ingurune digitalaren inpaktu psikologikoaz sentsibilizatzea, konparazio soziala, presio estetikoak edo esposizio luzea bezalako fenomenoak barne. Era berean, azpimarratu zen plataforma digitalen funtzionamendua osatzen duten eta ongizate emozionalen zuzenean eragiten duten dinamika ekonomikoak eta teknologikoak ulertu behar direla, eta adimen artifizialari lotutako arriskuei aurrea hartzeko tresna espezifikoak txertatu behar direla. Ildo horretan, nabarmendu zen garrantzitsua dela prestakuntza-, sentsibilizazio- eta prebentzio-ekintzek aldaketaren ardatz izatea gurasoak eta tutoreak, haurrei eta nerabeei ingurune digitalean behar bezala laguntzeko baliabideak emanez.

5. Etorkizuneko garapenerako politikak

5.1. Hezkuntza-sistema indartzea eta ikasleei laguntzea

Mahaien ekarpenak bat datoz esatean hezkuntza-sistemak funtsezko lekua izan behar duela gazteen ongizate emozionalaren sustapenean. Horretarako, lehentasunezkoztat jotzen da hezkuntza-orientazioko taldeak indartzea, ratioak murriztuz eta profesional espezializatuen presentzia zabalduz, arreta hurbilagoa eta prebentiboagoa eskain dezaketen psikologoak barne. Gainera, proposatu zen unibertsitate-inguruneetan —hala nola Deustuko, EHUko edo Mondragon Unibertsitateko unibertsitateetan— dauden laguntza psikologikoko zerbitzuak beste hezkuntza-maila batzuetara eta espazio komunitarioetara zabaltzea, estaldura zabala eta irisgarria bermatuz. Parte-

hartzailleek nabarmendu zuten, halaber, ongizate emozionalari buruzko eduki espezifikoak sartu behar direla curriculumean, hezkuntza emozionala ikaskuntzen egiturazko parte dela eta ekimen puntualen mende ez dagoela bermatzeko. Esparru horretan, zentroetan gizarte-hezitzailearen figura formalizatzea planteatu zen, laguntza-, prebentzio- eta bitartekaritza-funtzioak betez. Azkenik, Lanbide Heziketarako babes-esparru bat garatzearen garrantzia nabarmendu zen, eremu horren berezitasunak eta bertan sortzen diren arazo espezifikoak kontuan hartuta, hala nola substantzien kontsumoa edo enplegurako trantsizioaren presioa.

5.2. Sektoreen arteko koordinazioa eta estrategia integralak

Tailerraren adostasun sendoenetako bat esku-hartze zatikatuak gainditu beharra da. Mahaiek identifikatu zuten programa asko modu isolatuan garatzen direla, hezkuntzaren, osasunaren, gizarte-zerbitzuen eta baliabide komunitarioen arteko koordinazio eskasarekin, eta horrek eragina mugatzen du. Horregatik, sektore arteko estrategia sendoak bultzatzeko premia nabarmendu zen, Gipuzkoako Foru Aldundiko departamentuen artean eta lurraldeko udalerriekin lerrotatuta. Ildo horretan, departamentu arteko politikak sustatzea proposatu zen hainbat eremutan, hala nola etxebizitzan, enpleguan, migrazioan eta ongizate emozionalean, eta aitortu zen gazteei eragiten dieten faktoreak multidimentsionalak direla. Era berean, iradoki zen hezkuntzaren, aldundiaren eta udalen artean goi-mailako gobernantza-espazioak gaitzea, agenda partekatuak ezartzeko eta baliabideak koordinatzeko gai izango zirenak. Parte-hartzailleek, gainera, adierazi zuten garrantzitsua dela lankidetzaz zailtzen duten administrazio- eta lege-esparruak egokitzea – kontratazio-prozedura zurrunkak, adibidez– eta diskriminazio positiboko estrategiak sustatzea, talde espezifikoei eragiten dieten egiturazko desberdintasunak daudenean. Azkenik, talde teknikoei interseksionalitatearen eta arrazakeriaren aurkako prestakuntza eman beharra azpimarratu zen, esku-hartzeen egokitasuna eta sentsibilitatea hobetzeko.

5.3. Teknologia eta pantailen erabilera

Ingurune digitalak gazteen ongizatean gero eta eragin handiagoa duenez, mahaietako parte-hartzailleek adierazi zuten egokia dela pantailen erabilerari buruzko itun sozial baterantz aurrera egitea, erakundeak, familiak, ikastetxeak, komunitatea eta gazteria bera inplikatzeko gai izango dena. Helburua izango litzateke irizpide partekatuak ezartzea gailu digitalen erabilera orekatua eta kontzientea sustatzeko, esposizio goiztiarra murrizteko eta babes emozionalean eta garapen kognitiboan laguntzen duten ohitura osasungarriak bermatzeko.

5.4. Baliabide komunitarioen konexioa

Parte-hartzailleek nabarmendu zuten baliabide komunitarioen artikulazioa indartu behar dela ongizate emozionalaren inguruan. Kirolaren eta aisialdiaren eremuan, dagoeneko lankidetzaz egonkorra dago osasun-sistemearekin gazteak bideratzeko eta orientatzeko, baina estrategikotzat jotzen da konexio horiek gizarte-zerbitzuetara, hezkuntzara eta erakunde komunitarioetara zabaltzea. Era berean, proposatu zen aisialdiko politikak inpaktuaren, egokitasunaren eta jasangarritasunaren arabera ebaluatzea, eta finantzaketa publikoa ebidentzia egiaztatua duten ekimenera bideratzea. Mahaiek adierazi zuten, halaber, psikologia komunitarioko zerbitzu publikoak indartu behar direla, Osakidetza harago, auzo eta udalerrietako sarbidea handituz. Horrekin batera, gazteak korporazioekin eta enpresekin hobeto konektatzearen garrantzia aipatu zen, laneratzea errazteko eta ongizate emozionalari lagunduko dioten aukerak sortzeko. Ikuspegi hori osatzen du epe luzerako ikerketa komunitarioa sustatzeko proposamenak, gutxienez lau urteko urte anitzeko finantzaketarekin, bai eta programa komunitarioetara bideratutako aurrekontuak malgutzeak ere, askotan deialdi zurrunegiek mugatzen baitituzte.

5.5. Gazteen partaidetza

Parte-hartzeari dagokionez, mahaiek adierazi zuten premiazkoa dela gazteen ahotsa sistematikoki sartzeko politika publikoen diseinuan eta ebaluazioan. Horrek esan nahi du kontsulta egiteaz gain, gobernantza parte-hartzailetarantz aurrera egin behar dela, gazteek benetako zeregina izan dezaten erabakiak hartzeko orduan, batez ere beren eguneroko bizitzari eragiten dioten gaietan. Partaidetzako politikak sustatzearen garrantzia ere nabarmendu zen, non gazteek eta profesionalak programak diseinatzeko, gauzatzeko eta jarraitzeko ardura partekatzen duten, eta, horrela, kide izatearen eta erantzunkidetasunaren sentimendua indartzen den.

5.6. Arau-esparrua eta finantzaketa

Azkenik, mahaietako parte-hartzaileek politika horiei arau-esparru egonkor bat eman beharra identifikatu zuten, lankidetzaren prozesuen jarraitutasuna eta instituzionalizazioa bermatzeko. Ildo horretan, sektore arteko gobernantza-moduak juridikoki arautzea proposatu zen, lankidetzaren egitura egoeraren arabera borondateen mende egon ez daitezen. Horretarako, kudeatzaileen eta administrazioaren artean akordio irmoak lortzearen garrantzia zehaztu zen, egitura horiek denboran finkatzea eta mantentzea ahalbidetuko duen baterako konpromisoa ziurtatuz. Era berean, finantzaketa-mekanismoak malgutzaren garrantzia azpimarratu zen, eta lehentasuna eman zitzaie epe ertain eta luzeko prozesuak babesten dituzten ereduari, jarraitutasuna zailtzen duten norgehiagoka bidezko deialdien aurrean. Parte-hartzaileek nabarmendu zuten hezkuntzan, zaintzetan eta prebentzio komunitarioan egindako inbertsio jarraitua funtsezkoa dela lurralde-mailan desberdintasunak murrizteko eta ongizate emozionala hobetzeko. Azkenik, karga administratiboak eta ekonomikoak sinplifikatu beharra planteatu zen, gaur egun gizarte-erakundeentzat eta udalentzat oztopo garrantzitsua baitira proiektu eraldatzaileak ezartzeko.

6. Ongizate Emozionaleko Ikaskuntza eta Transferentzia Sarea

6.1. Gobernantza argia eta parte-hartzailea

Ikaskuntza eta Transferentzia Sarea gobernantza sendo baten gainean eraiki behar da, erakundeen, udalen, erakundeen eta ikastetxeen arteko lankidetzaren antolatze gai izango dena. Horretarako, funtsezkotzat jotzen da estrategia gidatuko duen, jarduerak koordinatuko dituen eta prozesuaren koherentzia bermatuko duen erakundearteko talde eragile bat izatea. Era berean, azpimarratu da garrantzitsua dela atxikipen-protokolo bat izatea, eragile berriak —profesionalak, erakundeak, udalerrak— irizpide argien eta konpromiso partekatuen bidez sar daitezkeen errazteko. Berezi adierazitako elementu bat izan zen gazteen ahotsa txertatu behar zela erabakiak hartzeko orduan, ez bakarrik parte-hartzaile gisa, baita sarearen lehentasunak, edukiak eta lan egiteko moduak zehazten laguntzen duten eragile aktibo gisa ere.

6.2. Jardunbide egokiak mapatzea eta sistematizatzea

Sareak funtsezko zeregina izan behar du lurraldean dauden jardunbide egokiak mapatzen eta sistematizazioan, dagoeneko eginda dauden mapaketak integratuz. Gipuzkoak ekimen baliotsuak ditu gazteen ongizate emozionalean, baina asko eta asko ez daude oso dokumentatuta, isolatuta daude edo ebaluatze eta transferitzeko tresnarik gabe. Horregatik, jardunbide horiek identifikatzeko, sailkatzeko eta dokumentatzeko metodologia komunak garatzea proposatzen da, bai eta baliabide, eragile eta proiektu garrantzitsuak bistartzeko aukera emango duten lurralde-

mapak egitea ere. Sistematizazioari esker, gainera, ebidentzia argiak sortu ahal izango dira zer funtzionatzen duen eta zer testuingurutan funtzionatzen duen jakiteko, erreplikagarritasuna eta ikaskuntza gurutzatua eta lurraldekoa erraztuz.

6.3. Ikaskuntza-prozesuak

Sektore arteko ikaskuntzarako gune egonkorak sortzea izango da sarearen ekarpen garrantzitsuenetako bat. Horren barruan sartzen da mintegiak, tailerrak, topaketak eta esperientzio-laborategiak antolatzea, hezkuntzako, osasuneko, gazteriako, gizarte-laneko, kulturako edo kiroleko profesionalak ekimenak proposatu/diseinatu, esperientziak trukatu, gaitasun berriak eskuratu eta beren praktikei buruz hausnartzeko aukera izan dezaten. Nabarmentzen da espazio horiek bi noranzkoko ikaskuntza sustatu behar dutela, non gazteek ezagutza-sortzaile gisa parte hartuko duten, bizipenak, ikuspegiak eta proposamenak partekatuz. Ildo horretan, sareak etengabeko ikaskuntzaren kultura sustatu behar du, entzutean, lankidetzan eta etengabeko hobekuntzan oinarrituta.

6.4. Transferentzia eta laguntza

Beste funtsezko osagai bat ezagutzen transferentzia egituratua da, ibilbide desberdina duten udalerrien eta erakundeen arteko laguntza-prozesuen bidez. Horrek esan nahi du dagoeneko praktika finkatuak garatu dituzten erakundeek beste erakunde batzuei lagundu ahal izango dietela esku hartzeko metodo, tresna edo eredu berriak egokitzen edo hartzen. Prozesu horiek planifikatu, ebaluatu eta jasangarriak izatearen garrantzia nabarmentzen da, transferentzia puntualak edo borondate onean oinarritutakoak bakarrik saihestuz. Sareak metodologiak, gidak eta egiturak eman behar ditu, transferentziak benetako hobekuntzak sor ditzan gaitasun profesional eta instituzionaletan, bai eta gazteen ongizate emozionalean ageriko eta ebaluatutako inpaktuak ere.

6.5. Ebaluazioa eta inpaktua

Etengabeko ebaluazioa Ikaskuntza eta Transferentzia sarearen zutabe kritiko gisa identifikatzen da. Ikaskuntza- eta transferentzia-prozesuekin batera, adierazle argietan, datuen aldizkako bilketan eta emaitzen azterketa zorrotzean oinarritutako ebaluazio sistematikoak egin behar dira. Ikuspegi horri esker, zer praktikak funtzionatzen duten ez ezik, zergatik funtzionatzen duten ere ulertuko da, norentzat eta zer baldintzatan, eta informazio baliotsua eskainiko da politika publikoak eta zerbitzuak hobetzeko. Sarea, beraz, eragin instituzionala —politikak kudeatzeko eta diseinatzeko gaitasuna hobetzen duelako— eta inpaktu soziala sortzen dituen tresna bat da, Gipuzkoako gazteen ongizate emozionala areagotzen duena.

Sarea, beraz, inpaktu instituzional eta sozialera bideratutako tresnatzat hartzen da. Erakundeen arloan, politikak eta programak kudeatzeko, planifikatzeko eta diseinatzeko gaitasuna hobetzen lagunduko du, departamentuen arteko koordinazioa eta ekimenen arteko koherentzia bultzatuz. Arlo sozialean, Gipuzkoako nerabeen eta gazteen ongizate emozionala nabarmen handitzea du helburu, desberdintasunak murriztuz, ingurune komunitarioak indartuz eta parte-hartze esanguratsuko aukerak zabalduz. Halaber, gazteen ahotsa ebaluazio-prozesuetan sartzea funtsezko elementua da bultzatutako aldaketan garrantzia eta legitimitatea ziurtatzeko.

6.5. Espero diren emaitzak eta lurralde-irismena

Sarea ezartzeko helburu zehatzak ezarri ziren, besteak beste: gutxienez 15 udalek, 30 erakundek eta 3 unibertsitatek aktiboki parte hartzea, eta lurralde-mailan transferitu daitezkeen produktuak eta

metodologiak sortzea (protokoloak, gidak, prestakuntza-materialak, adierazle partekatuen sistemak, ebaluazioak dituzten proiektu pilotuak, etab.). Sareak ekosistema operatibo eta jasangarri bihurtu behar du, askotariko eragileak konektatzeko, berrikuntza sustatzeko eta prebentzio-praktikak, komunitarioak eta ebidentzian oinarritutakoak orokortzen laguntzeko gai dena. Baterako lan horren bitartez, sareak zuzenean lagunduko du gazteen ongizate emozionala hobetzen eta lurraldeko politika eta zerbitzu publikoak profesionalizatzen eta modernizatzen.

Epe ertainean, aurreikusten da sareak hainbat udalerri eta eskualdetan esperientzia pilotuak sortzea ere erraztuko duela, ebaluatu eta, hala badagokio, beste testuinguru batzuetara bideratu ahal izateko. Gorako mugimendu horrek –tokikotik eskualdera eta hortik lurralde osora –aukera emango du gazteen ongizate emozionalaren arloan maila anitzeko gobernantza-eredu baterantz aurrera egiteko, Proiektu Traktorearen eta 2024– 2027 Plan Estrategikoaren helburuekin bat etorritz.

7. Ondorioak

Ongizate Emozionala eta Gaztedia: Etorkizunak Eraikiz lehen topaketak agerian utzi zuen oso konplexua eta premiazkoa dela Gipuzkoako gazteen ongizate emozionalari modu integrarean heltzea. Tailerrean jasotako ekarpenek erakusten dutenez, nerabeek eta gazteek bizi dituzten zailtasun emozional eta sozialek ez diote faktore bakar bati erantzuten, baizik eta baldintzatzaile pertsonalak, familiakoak, eskolakoak, komunitarioak eta digitalak bateratzeari, eta horiek erantzun koordinatuak eta iraunkorrak eskatzen dituzte.

Identifikatutako erronkek erakusten dutenez, areagotu egiten dira antsietatea, bizi-segurtasunik eza eta kudeaketa emozionalerako zailtasunak, batez ere presio akademiko handiko, etorkizunari buruzko ziurgabetasuneko eta familia- eta komunitate-laguntzen hauskortasuneko testuinguru batean. Horri desberdintasun iraunkorrak gehitzen zaizkio —generoari, jatorriari, egoera sozioekonomikoari edo linguistikoari buruzkoak—, gazteen parte hartzeko, emantzipatzeko eta ongizaterako aukerei zuzenean eragiten dietenak. Ingurune digitalaren inpaktua, bestalde, ahuleziak areagotzen dituen eta lege-, hezkuntza- eta komunitate-esparru berriak eskatzen dituen zeharkako elementu gisa definitzen da.

Erronka horien aurrean, proposatutako konponbideek prebentzioan, hezkuntza emozionalean, ezagutzaren sektore arteko mugikortasunean eta gazteek entzuteko eta parte hartzeko gune egonkorak sortzean oinarritutako esku-hartze eredu baterantz jotzen dute. Nabarmendu dute politikak zorrotasun metodologikoarekin planifikatu behar direla, haien eragina sistematikoki ebaluatu behar dela eta aldi baterako proiektuetatik harago laguntzen jarraituko dela bermatu behar dela. Era berean, azpimarratzen da garrantzitsua dela gurasotasuna indartzea, profesionalen prestakuntza hobetzea eta aisialdiko, kiroleko eta komunitateko ekimenak sustatzea, lotura positiboak errazteko, bereziki kolektibo kalteberenetan.

Politika publikoen eremuan, tailerrak agerian utzi zuen adostasun zabala zegoela sektore arteko gobernantza-egituretarantz aurrera egiteko beharrari buruz, hezkuntza, osasuna, gizarte-zerbitzuak, gazteria, enplegua eta komunitatea horizonte estrategiko berean integratu ahal izateko. Arau-esparru egonkorak sortzea, finantzaketa publikoa malgutzea eta ibilbide luzeko politiken aldeko apustua funtsezko baldintzak dira esku-hartzeen eraginkortasuna eta jasangarritasuna bermatzeko. Testuinguru horretan, Ikaskuntza eta Transferentzia Sarea Proiektu Traktorearen funtsezko tresna gisa kokatzen da. Izan ere, gaitasuna du udalerrien, erakundeen, unibertsitateen eta talde profesionalen arteko lankidetzak antolatzeke, jardunbide egokiak sistematizatzeko, ikaskuntza- eta

mentoring-prozesuak bultzatzeko eta erabakiak hartzeko ezagutza erabilgarria sortzeko. Sareak, gainera, aukera emango du gaitasun instituzionalak eta profesionalak indartzeko, ebidentzian oinarritutako prebentzio-ereduetarantz aurrera egiteko eta gazteen ongizate emozionala etengabe hobetzera bideratutako lurralde-ekosistema bat finkatzeko.

Laburbilduz, topaketa abiapuntu sendoa da Gipuzkoan estrategia partekatu bat finkatzeko. Egindako ideiek, premiek eta proposamenek, gazteek dituzten erronkak adierazteaz gain, bide kolektiboa irekitzen dute gazteak ingurune babesle, inklusibo eta emozionalki osasuntsuetan garatu ahal izatea bermatzen lagunduko duten politikak, baliabideak eta praktikak indartzeko. Topaketa honetan hasitako baterako lanak lurralde kohesionatuago, parte-hartzaileago eta gazteen ahots eta beharrei arreta handiagokoa lortzeko bidean aurrera egiteko oinarriak ezartzen ditu.